

:How to study Chumash- One book at a time - Breishit class #9

The theme of 'covenant' in Sefer Breishit - part III

Brit Bein ha'Btarim [in light of Chanuka]

Source sheet for TIM shiur by Menachem Leibtag/

Intro

Discuss - concept of 'two perspectives' re: Hashem's Name

Discuss - concept of sovereignty & its covenantal purpose

[relate to Chanuka... /vision of Zecharya vs. Chagai]

I. Review: Progression of topic of covenant from Breishit to Shmot

The theme of "brit Milah" in the rest of Chumah

How brit Milah connected to the Covenant at Mount Sinai -

And Shmot 31:13-18 – shabbat as a 'weekly reminder'

שמות פרק לא יג ואתה דבר אל-בני ישראל, לאמר אך את-שבתתי תשמרו:

כי אות הוא ביני וביניכם, לדרתיכם--לדעת, כי אני יהוה מקדשכם...

וּשְׁמְרוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶת-הַשַּׁבָּת, לַעֲשׂוֹת אֶת-הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתֵם **בְּרִית עוֹלָם**.

In Devarim chapter 5 – intro to the Ten Commandments

The covenantal meaning of "Hashem Elokeinu".

ה' אֱלֹהֵינוּ, כָּרַת עִמָּנוּ בְּרִית-בְּחָרֵב...

II. Discuss - If brit Milah relates to Brit Sinai – why focus on Exodus in Dibrot?

relate to the reason for the redemption from Egypt Shmot chapter 6

ו לכן אמר לבני-ישראל אני יהוה

והוצאתי אתכם מתחת סבלת מצרים

והצלתי אתכם מעבדתם

ונגאלתי אתכם בזרוע נטויה ובשפטים גדלים :

וְלִקְחֹתִי אֶתְכֶם לִי לְעָם -- וְהָיִיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים

וידעתם כי אני יהוה אלהיכם המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים :

והבאתי אתכם אל-הארץ: אשר נשאתי את-ידי לתת אתה לאברהם ליצחק וליעקב ונתתי

אתה לך מורשה אני יהוה :

In light of this, we can return to Breishit to appreciate the other covenant

i.e. brit bein ha'btarim – Breishit chapter 15

II. Brit bein ha'btarim, breishit chapter 15

Conversation #1: re: offspring [zera]

Statement by Hashem:

א אחר הדברים האלה, הִיָּה דְבַר-יְהוָה אֶל-אַבְרָם,
בַּמַּחֲזֵה, לֵאמֹר: **אֵל-תִּירָא אַבְרָם**, **אֲנֹכִי מִגֵּן לְךָ-**
שְׂכָרְךָ, הֲרַבָּה מְאֹד.

Question by Avraham

ב וַיֹּאמֶר אַבְרָם, אֲדֹנָי יְהוִה מַה-תַּתֵּן-לִי, וְאֲנֹכִי, הוֹלֵךְ
עָרִירִי; וּבֶן-מִשְׁק בֵּיתִי, הוּא דִמְשַׁק אֶלְיָעֶזֶר.
ג וַיֹּאמֶר אַבְרָם--הֵן לִי, לֹא נִתְּתָה זָרַע; וְהִנֵּה בֶן-בֵּיתִי,
יֹרֵשׁ אֹתִי.

God's response/ promise w/ an action/sign

ד וְהִנֵּה דְבַר-יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר, **לֹא יִירָשְׁךָ זֶה**: כִּי-אִם
אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֶּעֶידְךָ, **הוּא יִירָשְׁךָ**. ה וַיּוֹצֵא אֹתוֹ הַחוּצָה,
וַיֹּאמֶר הַבֵּט-נָא הַשָּׁמַיְמָה וּסְפֹר הַכּוֹכָבִים--אִם-תּוּכַל,
לְסַפֵּר אֹתָם; וַיֹּאמֶר לוֹ, כֹּה יִהְיֶה זִרְעֶךָ.

Final statement

ו **וְהָאֱמוֹן, בִּיהוָה**; וַיַּחֲשֹׁבֶהָ לוֹ, צָדָקָה.

Conversation #2: - re: future possession of the Land [aretz]

Statement by Hashem:

ז וַיֹּאמֶר, אֵלָיו: אֲנִי יְהוָה, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאוּר כַּשְׂדִּים--
לָתֵת לְךָ אֶת-הָאָרֶץ הַזֹּאת, **לְרִשְׁתָּהּ.**

Question by Avraham

ח וַיֹּאמֶר: אֲדֹנָי יְהוִה, **בַּמָּה אֲדַע** כִּי **אִירְשֶׁנָּה.**

God's response/ promise w/ an action/sign

ט וַיֹּאמֶר אֵלָיו, קָחָה לִי עֵגְלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת, וְעֵז מְשֻׁלֶּשֶׁת, וְאֵיל
מְשֻׁלֵּשׁ; וְתֹר, וְגוֹזֵל. י וַיִּקַּח-לוֹ אֶת-כָּל-אֵלֶּה, וַיְבַתֵּר אֹתָם
בַּתְּוֹךְ, וַיִּתֵּן אִישׁ-בְּתֵרוֹ, לְקַרְאֵת רֵעֵהוּ; וְאֶת-הַצֶּפֶר, לֹא בָתֵּר.
יא וַיִּרְדּוּ הָעֵיט, עַל-הַפְּגָרִים; וַיֵּשֶׁב אֹתָם, אַבְרָם. יב וַיְהִי
הַשֶּׁמֶשׁ לָבוֹא, וַתִּרְדְּמָה נַפְלָה עַל-אַבְרָם; וְהִנֵּה אֵימָה חֲשֵׁכָה
גְּדֹלָה, נִפְלֶתת עָלָיו.

יג וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם, **יֵדַע תֵּדַע** כִּי-גַר יִהְיֶה זֶרְעֲךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם, וְעִבְדוּם, וְעָנּוּ אֹתָם--אַרְבַּע מֵאוֹת, שָׁנָה. יָד וְגַם אֶת-הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ, דָּן אֲנִי; וְאַחֲרֵי-כֵן יֵצְאוּ, בְּרִכְשׁ גָּדוֹל.
 טו וְאַתָּה תִּבּוֹא אֶל-אַבְתֵּיךָ, בְּשָׁלוֹם: תִּקְבֹּר, בְּשִׁיבָה טוֹבָה.
 טז וְדוֹר רְבִיעִי, יָשׁוּבוּ הֵנָּה: כִּי לֹא-שָׁלֵם עֹון הָאָמְרִי, עַד-הֵנָּה.
 יז וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ בָּאָה, וְעֲלָטָה הָיָה; וְהֵנָּה תִּנּוֹר עָשָׂן, וְלִפִּיד אֵשׁ, אֲשֶׁר עָבַר, בֵּין הַגְּזָרִים הָאֵלֶּה.

Final statement

יח בַּיּוֹם הַהוּא, **כָּרַת יְהוָה אֶת-אַבְרָם--בְּרִית לֵאמֹר**: לְזֶרְעֲךָ, נָתַתִּי אֶת-הָאָרֶץ הַזֹּאת, מִנְּהַר מִצְרַיִם, עַד-הַנְּהַר הַגָּדֹל נְהַר-פָּרָת. **יִט** אֶת-הַקֵּינִי, וְאֶת-הַקְּנִזִּי, וְאֶת, הַקְּדַמְנִי. **כ** וְאֶת-הַחֲתִי וְאֶת-הַפְּרִזִּי, וְאֶת-הַרְפָּאִים. **כא** וְאֶת-הָאָמְרִי, וְאֶת-הַכְּנַעֲנִי, וְאֶת-הַגְּרָגְשִׁי, וְאֶת-הַיְבוּסִי.

III. The concept & purpose of “yerusha”

Discuss: Conquest or Inheritance

Review conversations above in Breishit 15

Noting how “yerusha” is shared by both!

Vayikra chapter 20

כב וּשְׁמַרְתֶּם אֶת-כָּל-חֻקֹּתַי וְאֶת-כָּל-מִשְׁפָּטַי, וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם; וְלֹא-תִקְיֵא אֶתְכֶם, הָאָרֶץ, אֲשֶׁר אָנִי מְבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה, לְשִׁבְתָּ בָּהּ.

22 Ye shall therefore keep all My statutes, and all Mine ordinances, and do them, that the land, whither I bring you to dwell therein, vomit you not out.

כג וְלֹא תִלְכוּ בְּחֻקֹּת הַגּוֹי, אֲשֶׁר-אָנִי מְשַׁלַּח מִפְּנֵיכֶם: כִּי אֶת-כָּל-אֵלֶּה עָשׂוּ, וְאָקַז בָּם.

23 And ye shall not walk in the customs of the nation, which I am casting out before you; for they did all these things, and therefore I abhorred them.

כד וַאֲמַר לְכֶם, **אַתֶּם תִּירְשׁוּ אֶת-אֲדָמָתְכֶם**, וְאָנִי אֶתְנַנֶּה לְכֶם לְרִשְׁתָּ אֹתָהּ, אֶרֶץ זִבַּת חֶלֶב וְדָבָשׁ: **אָנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם**, אֲשֶׁר-הִבְדַּלְתִּי אֶתְכֶם מִן-הָעַמִּים.

24 But I have said unto you: 'Ye shall inherit their land, and I will give it unto you to possess it, a land flowing with milk and honey.' I am the LORD your God, who have set you apart from the peoples.

כה וְהִבְדַּלְתֶּם בֵּין-הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה, לְטַמְאָה, וּבֵין-הָעוֹף הַטָּמֵא, לְטָהָר; וְלֹא-תִשְׁקְצוּ אֶת-נַפְשׁוֹתֵיכֶם בְּבַהֲמָה וּבְעוֹף, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּרְמַשׁ הָאֲדָמָה, אֲשֶׁר-הִבְדַּלְתִּי לְכֶם, לְטַמְאָה.

25 Ye shall therefore separate between the clean beast and the unclean, and between the unclean fowl and the clean; and ye shall not make your souls detestable by beast, or by fowl, or by any thing the ground teems which I have set apart for you to hold unclean.

כו **וְהֵייתֶם לִי קְדוֹשִׁים**, כִּי קְדוֹשׁ אָנִי יְהוָה; וְאַבְדַּלְתֶּם אֶתְכֶם מִן-הָעַמִּים, לְהִיּוֹת לִי.

26 And ye shall be holy unto Me; for I the LORD am holy, and have set you apart from the peoples, that ye should be Mine.

See also Yehoshua 1:1-5

Bamidbar 33:50-55

Devarim 1:6-8

Devarim 11:22-24

Then Devarim 4:1-14

Connection to purpose of being chosen & covenant

Extra - Chagai, Zecharya & Chanuka

The Biblical roots of the First Rabbinic Holiday

A] Ezra Chapter 1 – The beginning of the 2nd Temple Period

א ובשנת אחת, לכורש מלך פרס, לכלות דבר-
ה', מפני ירמיה: העיר ה', את-רוח כרש מלך-
פרס, ויעבר-קול בכל-מלכותו...

1 In the first year of Cyrus king of Persia, at the time of the fulfillment of the prophecy of Jeremiah –God stirred up the spirit of Cyrus king of Persia, that he proclaimed:

ב כה אמר, כרש מלך פרס--כל ממלכות
הארץ, נתן לי ה' אלהי השמים; והוא-פקד
עלי לבנות-לו בית, בירושלם אשר ביהודה.

2 'Thus says Cyrus king of Persia: All the kingdoms of the earth hath the LORD, the God of heaven, given me; He has charged me to build Him a house in Jerusalem.

ג מי-בכם מכל-עמו, יהי אלהיו עמו, ויעל,
לירושלם אשר ביהודה; ויבן, את-בית ה'
אלהי ישראל--הוא האלהים, אשר בירושלם.

3 Whosoever there is among you of all His people--his God be with him--let him go up to Jerusalem, which is in Judah, and build the house of the LORD, the God of Israel, He is the God who is in Jerusalem.

ד וכל-הנשא, מכל-המקומות אשר הוא גר-
שם--ינשאוהו אנשי מקומו, בכסף ובזהב
וברכוש ובבהמה; עם-הנדבה--לבית האלהים,
אשר בירושלם.

4 And whosoever is left, in any place where he lives, let the men of his place help him with silver, and with gold, and with goods, and with beasts, beside the freewill-offering for the house of God which is in Jerusalem.'

B] Ezra Chapter 4 – The 'first intifada'

א וישמעו, צרי יהודה ובנימן: פי-בני
הגולה בונים היכל, ליהוה אלהי ישראל.

1 Now when the adversaries of Judah and Benjamin heard that the children of the captivity were building a Temple

ד ויהי, עם-הארץ--מרפים, ידי עם-
יהודה; ומבלהים (ומבהלים) אותם,
לבנות.

4 Then the people of the land weakened the hands of the people of Judah, & harried them while they were building,

ה וסכרים עליהם יועצים להפר
עצתם-כלימי, כורש מלך פרס,
ועד-מלכות, דריוש מלך-פרס.

5 and hired counsellors against them, to frustrate their purpose, all the days of Cyrus king of Persia, even until the reign of Darius king of Persia.

C] Haggai Chapter 1 – A new administration – a new hope!

א בַּשָּׁנָה שְׁתַּיִם, לְדַרְיוֹשׁ הַמֶּלֶךְ, בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁשִׁי,
בְּיוֹם אֶחָד לַחֹדֶשׁ--הָיָה דְבַר-ה' בְּיַד-חַגִּי
הַנְּבִיא, אֶל-זְרֻבָּבֶל בֶּן-שְׁאֵלְתִיאל פַּחַת יְהוּדָה,
וְאֶל-יְהוֹשֻׁעַ בֶּן-יְהוֹצָדָק הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל, לֵאמֹר.

1 In the second year of Darius the king, in the 6th month, in the first day, came the word of God by Haggai the prophet unto Zerubbabel the son of Shealtiel, governor of Judah, and to Joshua the son of Jehozadak, the high priest:

ב כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת, לֵאמֹר: הָעַם הַזֶּה
אָמְרוּ, לֹא עַת-בָּא עֵת-בַּיִת ה' לְהַבְנֹת.

2 'Thus says God: This people say: The time is not come, the time that the LORD'S house should be built.' {P}

ז כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת: שִׁימוּ לְבַבְכֶם, עַל-
דַּרְכֵיכֶם. עָלוּ הָהָר וְהִבֵּאתֶם עֵץ, וּבְנוּ הַבַּיִת...

7 Thus says God: Consider your ways. Go up to the hill-country, and bring wood, and build the House...

D] Zechariah Chapter 2 [Haftara for Shabbat Chanuka - Prophetic encouragement

י ד רְנִי וְשִׂמְחִי, בַּת-צִיּוֹן--כִּי הִנְנִי-בָּא
וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכְךָ, נְאֻם-ה'.

14 'Sing and rejoice, O daughter of Zion; for, lo, I come, and I will dwell in the midst of thee, saith the LORD.

E] Haggai Chapter 2 – Jerusalem CAN be Great Again!

ד וְעַתָּה חֲזַק זְרֻבָּבֶל נְאֻם-ה' וְחֲזַק יְהוֹשֻׁעַ בֶּן-
יְהוֹצָדָק הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְחֲזַק כָּל-עַם הָאָרֶץ,
נְאֻם-ה'--וְעֵשׂוּ: כִּי-אֲנִי אִתְּכֶם, נְאֻם ה'
צְבָאוֹת.

4 Yet now be strong, O Zerubbabel, saith the LORD; and be strong, O Joshua, son of Jehozadak, the high priest; and be strong, all ye people of the land, saith the LORD, and work; for I am with you,

ט גְּדוֹל יִהְיֶה כְבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה הָאֲחֵרוֹן,
מִן-הָרִאשׁוֹן--אָמַר ה' צְבָאוֹת...

9 The glory of this latter house shall be greater than that of the former, saith the LORD of hosts; and in this place will I give peace, saith the LORD of hosts.'

Ground Breaking Ceremony – 24 Kislev!

י בְּעֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה לַתְּשִׁיעִי, בַּשָּׁנָה שְׁתַּיִם
לְדַרְיוֹשׁ--הָיָה דְבַר-ה', אֶל-חַגִּי הַנְּבִיא

10 In the 24th day of the ninth month, in the 2nd year of Darius, came the word to Haggai

טו וְעַתָּה שִׁימוּ-נָא לְבַבְכֶם מִן-הַיּוֹם הַזֶּה
וּמַעַלָּה מִטֶּרֶם שׁוּם-אֶבֶן אֶל-אֶבֶן, בְּהִיכַל ה'.

15 And now, I pray you, consider from this day and forward--before a stone was laid upon a stone in the Temple of God

יח שִׁימוּ-נָא לְבַבְכֶם, מִן-הַיּוֹם הַזֶּה וּמַעַלָּה;
מִיּוֹם עֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה לַתְּשִׁיעִי, לְמִן-הַיּוֹם
אֲשֶׁר-יִסַּד הִיכַל-ה'--שִׁימוּ לְבַבְכֶם.

18 consider, I pray you, from this day and forward, from the 24th day of the ninth month, even from the day that the foundation of the LORD'S temple was laid, consider it;

יט הַעוֹד הַזֶּרַע, בַּמְּגוּרָה, וְעַד-הַגֶּפֶן וְהַתְּאֵנָה וְהַרְמוֹן
וְעַץ הַזַּיִת, לֹא נִשְׂא-

19 is the seed yet in the barn? yea, the vine, and the fig-tree, and the pomegranate, and the olive-tree hath not brought forth--from this day will I bless '

מִן-הַיּוֹם הַזֶּה, אֲבָרְךָ.

כ וַיְהִי דְבַר-ה' שְׁנִית אֶל-חַגַּי, בְּעֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה לַחֹדֶשׁ לֵאמֹר.

20 And the word of the LORD came the second time unto Haggai in the four and twentieth day of the month, saying:

כא אָמַר, אֶל-זְרֻבָּבֶל פַּחַת-יְהוּדָה לֵאמֹר: אֲנִי מֵרַעִישׁ, אֶת-הַשָּׁמַיִם וְאֶת-הָאָרֶץ.

21 'Speak to Zerubbabel, governor of Judah, saying: I will shake the heavens and the earth;

כב וְהִפַּכְתִּי, כִּסֵּא מַמְלָכוֹת, וְהִשְׁמַדְתִּי, חֹזֶק מַמְלָכוֹת הַגּוֹיִם; וְהִפַּכְתִּי מִרְכָּבָה, וּרְכָבֶיהָ, וַיִּרְדּוּ סוּסִים וּרְכָבֵיהֶם, אִישׁ בְּחֶרֶב אַחֲיוּ.

22 and I will overthrow the throne of kingdoms, and I will destroy the strength of the kingdoms of the nations; and I will overthrow the chariots, and those that ride in them; and the horses and their riders

כג בַּיּוֹם הַהוּא נֹאֵם-ה' צְבָאוֹת אֱקַחְךָ זְרֻבָּבֶל בְּנִי-שְׂאֵלְתִיאל עַבְדִּי, נֹאֵם-ה', וְשִׁמְתִּיךָ, כַּחוֹתֶם: כִּי-בָךְ בְּחַרְתִּי, נֹאֵם ה' צְבָאוֹת.

23 In that day, saith the LORD of hosts, will I take thee, O Zerubbabel, My servant, the son of Shealtiel, saith the LORD, and will make thee as a signet; for I have chosen thee, saith the LORD of hosts.'

Zecharya chapter 4 - Haftara for shabbat Chanuka

א וַיָּשָׁב, הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי; וַיַּעֲרֵנִי, כְּאִישׁ אֲשֶׁר-יַעֲזֹר מִשְׁנָתוֹ.

1 And the angel that spoke with me returned, and waked me, as a man that is wakened out of his sleep.

ב וַיֹּאמֶר אֵלַי, מָה אַתָּה רֹאֶה; וַיֹּאמֶר (וַיֹּאמֶר) רְאִיתִי וְהִנֵּה מְנוֹרַת זָהָב כְּלֵה וְגִלְגָּה עַל-רֹאשָׁהּ, וְשִׁבְעָה נְרֹתֶיהָ עָלֶיהָ--שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה מוֹצְקוֹת, לְנֵרוֹת אֲשֶׁר עַל-רֹאשָׁהּ.

2 And he said unto me: 'What seest thou?' And I said: 'I have seen, and behold a candlestick all of gold, with a bowl upon the top of it, and its seven lamps thereon; there are seven pipes, yea, seven, to the lamps, which are upon the top thereof;

ג וּשְׁנַיִם זֵיתִים, עָלֶיהָ: אֶחָד מִיְמִין הַגִּלְגָּה, וְאֶחָד עַל-שְׂמֹאלָהּ.

3 and two olive-trees by it, one upon the right side of the bowl, and the other upon the left side thereof.'

ד וָאֶעַן, וַיֹּאמֶר, אֶל-הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי, לֵאמֹר: מָה-אֵלֶּה, אֲדֹנָי.

4 And I answered and spoke to the angel that spoke with me, saying: 'What are these, my lord?'

ה וַיַּעַן הַמַּלְאָךְ הַדֹּבֵר בִּי, וַיֹּאמֶר אֵלַי, הֲלוֹא יָדַעְתָּ, מָה-הֵמָּה אֵלֶּה; וַיֹּאמֶר, לֹא אֲדֹנָי.

5 Then the angel that spoke with me answered and said unto me: 'Knowest thou not what these are?' And I said: 'No, my lord.'

ו וַיַּעַן וַיֹּאמֶר אֵלַי, לֵאמֹר, זֶה דְבַר-יְהוָה, אֶל-זְרֻבָּבֶל לֵאמֹר: לֹא בְחֵיל, וְלֹא בְכֹחַ--כִּי אִם-בְּרוּחִי, אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת.

6 Then he answered and spoke unto me, saying: 'This is the word of the LORD unto Zerubbabel, saying: Not by might, nor by power, but by My spirit, saith the LORD of hosts.'